

אתא לקמיה דרבא ואמר ליה: כל אימת דמטיית להתם, בריך "ברוך שעשה לי נס" (34) במקום הזה" ואם אין מברכים על נס של יחיד למה אמר לו לברך על ניסו?

וכן מצינו שמר בריה דרבינא הוה קאזיל בפקתא [בקעה] דערבות [שם מקום] וצחא [צמא⁽³⁵⁾] למיא, איתעביד ליה ניסא איברי ליה עינא דמיא ואישתי, ותו היה מעשה

עמו, זמנא חדא הוה קאזיל ברסתקא [שוק] דמחוזא, ונפל עליה גמלא פריצא [גמל משוגע] איתפרקא ליה אשיתא [נפל כותל הבית הסמוך לו] על לגוה [נכנס לתוכו, וניצל], ומאז, כי מטא לערבות, בריך "ברוך שעשה לי נס בערבות [במעין המים] ובגמל"⁽³⁶⁾, וכן כי מטא לרסתקא דמחוזא, בריך "ברוך שעשה לי נס בגמל ובערבות"⁽³⁷⁾, ואם אין מברכים על נס של יחיד, למה בריך על ניסו?

ניסים, כשמגיע למקום שארע בו אחד מהם כולל בברכתו את כולם, אבל הריטב"א כתב שאת המקום שעומד בו מזכיר ראשון, כי עיקר הברכה עליו, ואילו שאר הניסים יזכיר רק משום חביבות הנס, אך אינו חייב להזכירם, וכן הוכיח ר"י החסיד שהרי במשנה לא הוזכר שאומר ש"עשה ניסים לאבותינו בכך ובכך" [ונקט שאין חילוק בין רבים ליחיד בהזכרת כל הניסים].

ויתכן שנחלקו אם מדין ההודאה צריך להודות בברכתו על כל הניסים [ואם רואה אח"כ את מקום הנס השני, חוזר ומברך ומזכיר כל הניסים, וכ"כ בעולת תמיד] או שהיא תוספת לחביבות הנס, ויוצא בברכה זו גם על המקום השני שיראה אח"כ [כמבואר באליהו רבה].

ובשו"ע [שם ה] פסק שבעל הנס צריך להזכיר בכל מקום נס את כל ניסיו, וכתב המג"א שיוצאי יריכו אינם מזכירים כל הניסים, וכמו בנס של רבים, ולדבריו צ"ל שיתרו את כל הניסים כי ראה עד מעברות הים, וראה הערה 33.

37. יתכן לבאר שבצמאון רק את המקום "ערבות", כי הסכנה היתה טבעית, והנס שלא כטבע, אך ב"גמל" הזכיר את הסכנה שהיתה לא טבעית [וראה הערות 35-33]. ובאופן נוסף יתכן כדלהלן [הערה 42] שמברכים על המקום רק אם הנס נעשה בגוף האדמה.

נס הוא שהקב"ה הזמינם להצילו, ומשמע שהברכה על עצם ההצלה ולא על ה"נס", וראה עוד במשך חכמה [בראשית לו כד] ובהערה 37. ובנשמת אדם [סה א] כתב שגם האבודרהם לא הצריך שינצל דוקא בנס לא טבעי, שהרי לא נזכר שההוא גברא ניצל שלא כדרך הטבע, אלא שבא למעט רק אופן שבדרך העולם אינו ניזוק, כגון שבאו גנבים וצעק לעזרה, או יולדת וחולה שרובן לחיים [ונקט שהברכה על ה"נס" ולא על ההצלה] ובשעה"צ [שם כו] תמה שהרי באריה אמרו "איתעביד ליה ניסא" [ואמנם בדק"ס ל"ג זאת, וראה בה"ל שם ד"ה ויש].

34. הגרא"מ הורביץ דקדק שהודאת היחיד פותחת בטובת עצמו "שעשה לי" קודם הזכרת ה"נס", ואינה כהודאה על נס שנעשה לאבותיו שאומר "שעשה נסים לאבותינו" ומקדים הודאה על ההנהגה הניסית לפני ההודאה על טובתם, וראה הערה 41.

35. בפשטות הכוונה שצמא והסתכן, אך היעב"ץ [מור וקציעה ריח] נקט שרק הצטער, וברכת הנס על הבריאה החדשה, ונקט שהברכה אינה על ההצלה אאל על הנס, וראה הערות 36-33.

36. הרא"ש למד מכאן שיחיד שנעשו לו כמה